

Kısa Bilimsel Çalışma / Short Communication

Bir kedide meme hipertrofisi olgusu

Ayhan BAŞTAN Erhan ÖZENÇ İlknur PİR YAĞCI Hakki Bülent BECERİKLİSOY

Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Ankara

Özet: Bu olgu takdiminin amacı, kedilerde nadiren rastlanan meme hipertrofisine dikkat çekmektir. Bu çalışmanın materyalini memelerinde kitleler bulunduğu şikayetiyle getirilen 5 aylık dişi Tekir bir kedi oluşturdu. Bu kitleler sağ kaudo-abdominal, sağ kraniyo-abdominal, sağ torakal, sol kaudo-abdominal, sol kraniyo-abdominal ve sol torakal meme bezlerinde hızlı (1-2 hafta içinde) diffuz bir büyüme ile karakterizeydi ve bu kitlelerin çapları sırası ile 6x5x3.5, 7x5x3, 1.5x1x0.6, 2x2x1.5, 1.5x1x0.8 ve 4x3x2.5 cm olarak ölçüldü. Sağ ve sol inguinal meme lobları normal yapıdaydı. Etkilenen meme loblarında süt sekresyonu vardı, nekroz veya yangı belirtisi yoktu. Yapılan klinik muayene ve vaginal sitoloji ile olgunun meme hipertrofisi olduğuna karar verildi. Tedavi amaçlı ovariohisterektomi (OHE) yapıldı. Operasyondan sonra Corpus luteum'un (CL) saptanması ile de tanı doğrulandı. Operasyondan 7 gün sonra hipertrofinin ilk başladığı sağ kaudo-abdominal meme bezi dışındaki meme lobları kendiliğinden normale dönerken, bu meme bezi operasyonu takip eden 14 gün içinde normal durumuna döndü. Sonuç olarak meme hipertrofisine genellikle luteal progesteron altındaki genç kedilerde rastlandığı ve OHE'nin etkili bir tedavi yöntemi olabileceği kanısına varıldı.

Anahtar kelimeler: Kedi, meme hipertrofisi, ovariohisterektomi

A case of mammary hypertrophy in a female cat

Summary: The aim of this case report was to attract attention to the mammary hypertrophy which occurs rarely in the young female cats. A 5 month-old the Tekir female cat suffering from mammary gland nodules brought to the clinics was the material of this case. These nodules were characterized by rapid (over 1 to 2 weeks) diffuse enlargement of right caudo-abdominal, right cranio-abdominal, right thoracal, left caudo-abdominal, left cranio-abdominal and left thoracal mammary glands and the size of these nodules ranged from 6x5x3.5; 7x5x3; 1.5x1x0.6; 2x2x1.5; 1.5x1x0.8 and 4x3x2.5 cm, respectively. Right and left inguinal mammary glands were normal in appearance. The milk secretion in affected mammary glands was found. However, necrosis and inflammation were not found. According to the clinical examinations and vaginal cytology, the case was diagnosed as mammary hypertrophy. Ovariohysterectomy was performed for the treatment of mammary hypertrophy. There was a CL on one of the ovaries that confirmed the diagnosis. After the operation, mammary glands involuted spontaneously 7 days following except for right caudo-abdominal mammary gland which regressed 14 days following. In conclusion, mammary hypertrophy usually occurs in young cats under the influence of luteal progesterone, and OHE may be considered as an effective treatment method.

Key words: Cat, mammary hypertrophy, ovariohysterectomy

Meme hiperplazisi, meme displazisi, fibroadenoma kompleks, meme fibroadenomatosisi, fibroepitelial hiperplazi ve fibroglandular meme hipertrofisi olarak da adlandırılan meme hipertrofisi (4), kanal epitelinin ve meme stromasının hızlı bir şekilde proliferasyonu ile karakterize olup, bir ya da daha fazla meme lobunu etkilemektedir (1,2,3). Etkilenen meme bezlerinde diffuz genişleme veya çeşitli büyüklüklerde lokalize kitleler gözlemlenmektedir. Bu şekil olguların meme tümörlerinden ayırımları zordur (4).

Meme hipertrofinin genellikle gebe veya gebe olmayan genç kedilerde (13 hafta - 2 yaş) görüldüğü belirtilmekle birlikte, herhangi bir yaşta (10 ay-11 yaş) erkek veya dişi kedilerde de görüldüğü bildirilmektedir (1,4,5). İstatistiksel olarak önemli bir ırk insidensinin bulunmadığı da yapılan araştırmalar sonucu ortaya konmuştur (1,2).

Kedilerde görülen meme hipertrofisi meme dokusunun progesterona aşırı tepkisi sonucu oluşmaktadır. Kedilerde meme hipertrofisi gebelikte, seksüel siklusun diöstrüs evresinde ve eksojen progesteron

(medroxyprogesterone acetate veya megestrol acetate) uygulanan herhangi yaşta kedilerde görülmektedir (4).

Gebe veya gebe olmayan luteal fazdaki kedilerde görülen meme hipertrofisi doğumdan veya lutealizisten sonra spontan olarak geriler. Bu nedenle kedilerde etkilenen meme lobunun cerrahi olarak uzaklaştırılması tavsiye edilmez. Böyle bir durumda OHE en etkili tedavi yöntemlerinden biridir. Bunun yanında OHE uygulandığı veya progesteron uygulaması kesildiği halde yanıt alınmayan kedilerde progesteron reseptör blokörlerinin (aglepriston) uygulamasının da etkili bir tedavi yöntemi olduğu bildirilmiştir (2,6).

Bu olgu takdiminin amacı kedilerde nadiren rastlanan meme hipertrofisine dikkat çekmektir.

Bu çalışmanın materyalini Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı'na memelerinde kitleler bulunduğu şikayetiyle getirilen 5 aylık dişi Tekir bir kedi oluşturdu. Verilen anamnezde kedinin daha önce hiç kızgınlık göstermediği belirtildi. Bu bilginin yanlış olabileceği düşünülerek yapılan vaginal sitolojik muayenede çekirdekli süper-

fisiyel hücre ve intermediyer hücrelerin görülmesi diöstrüs döneminde olduğu ihtimalini güçlendirdi. Operasyondan sonra ise corpus luteum'un görülmesi tanıyı pekiştirdi ve de kedinin daha önce kızgınlık gösterdiğinin açık belirtisi olarak kabul edildi. Meme dokusunda sağ kaudo-abdominal, sağ kraniyo-abdominal, sağ torakal, sol kaudo-abdominal, sol kraniyo-abdominal ve sol torakal meme loblarında gözlemlenen kitlelerin çapları sırası ile 6x5x3.5; 7x5x3; 1,5x1x0.6; 2x2x1.5; 1.5x1x0.8 ve 4x3x2.5 cm olarak ölçüldü. Bu

Şekil 1. Meme hipertrofisi bulunan kedide makroskopik görünüm

Figure 1. Macroscopic appearance in the cat with mammary hypertrophy

kitleler yuvarlak görünümdeydi (Şekil 1). Sağ ve sol inguinal meme loblarında herhangi bir değişiklik gözlenmedi. Etkilenen meme loblarında süt sekresyonu vardı, nekroz veya yangı belirtisi yoktu.

Bu veriler birlikte yapılan klinik muayene sonucu olgunun meme hipertrofisi olduğuna düşünüldü ve OHE yapılmasına karar verildi.

Ovariohisterektomi operasyonundan sonra 7. günde yapılan kontroller sonrasında hipertrofinin başladığı sağ kaudo-abdominal meme bezi haricindeki tüm meme bezlerinin normale döndüğü saptandı. Bundan 1 hafta sonra yapılan ikinci muayene de ise sağ kaudo-abdominal meme bezi de dahil olmak üzere tüm meme bezlerinde % 100 klinik iyileşme belirlendi.

Kedilerde nadiren rastlanan meme hipertrofisi, her yaşta kedilerde görülmekle beraber genç kedilerde olguya daha sık rastlanmaktadır. Meme hipertrofisi ovulasyondan sonra şekillenen corpus luteum'dan (CL) salgılanan progesteron etkisiyle oluşmaktadır. Meme hipertrofisi kedilerde CL'un doğal regresyonundan sonra

spontan gerilemektedir. Oysa kedilerde CL'un ömrü 40-45 gün olduğundan bu sürelerin beklenmesi memede bazı olumsuzluklara yol açacağından erken müdahale önerilmektedir (1,2,6).

Sunulan bu olguda ise her ne kadar alınan anamnezde kedinin hiç kızgınlık göstermediği belirtile de yapılan vaginal sitolojik muayene ve operasyondan sonra ovaryum üzerinde CL'un görülmesiyle, kedinin diöstrüs döneminde olduğu belirlenmiştir. Bu durum ya sahiplerinin kediyi yeterince izlememesi ya da ilk kızgınlığın sakin geçmesinden kaynaklanmış olabilir. Yapılan OHE'den sonra meme dokusundaki iyileşme tanıyı pekiştirici bir kriter olarak düşünülebilir. Sonuç olarak, meme hipertrofisine genelde genç kedilerde ovulasyondan sonra rastlandığı ve ilerde yavru istenilmeyen durumlarda OHE'nin etkili bir tedavi yöntemi olduğu kanısına varılmıştır.

Kaynaklar

1. Allen HL (1973): *Feline mammary hypertrophy*. Vet Pathol, **10**, 501-508.
2. Gorling S, Kooistra HS, Van Den Broken A, Okkens AC (2002): *Treatment of fibroadenomatous hyperplasia in cats with aglepristone*. J Vet Intern Med, **16**, 710-
3. Hayden DW, Johnston SD, Kiang DT, Johnson KH, Barnes DM (1981): *Feline mammary hypertrophy/fibroadenoma complex: clinical and hormonal aspects*. Am J Vet Res, **42**, 1699-1703.
4. Johnston SD, Kustritz MVR, Olson PNS (2001): *Disorders of the mammary glands of the queen*. 474-485. Eds: . Johnston, M. R. Kustritz, P. Olson. In: Canine and Feline Theriogenology. Ed: S,W.B. Saunders Company, Philadelphia.
5. Souza TM, Figuera RA, Langohr IM, Barros CS (2003): *Feline mammary fibroepithelial hyperplasia: five cases*. Erişim tarihi: 25.3.2003 Erişim adresi: http://www.ufsm.br/ccr/revista/resumos/rv325/eng/rvi325_1512.html
6. Wehrend A, Hospes R, Gruber AD (2001): *Treatment of feline mammary fibroadenomatous hyperplasia with a progesterone-antagonist*. Vet Rec, **148**, 346-347.

Geliş Tarihi 10.04.2003 Kabul Tarihi 15.05.2003

Yazışma adresi:

Doç. Dr. Ayhan Baştan
Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı,
6110 Dışkapı Ankara
e-mail: bastan@veterinary.ankara.edu.tr